

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/44/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8524200432
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8524200432.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a sudcov JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Romana Lajoša, v sporovej veci žalobkyne: Tatra banka, a.s., so sídlom Hodžovo námestie 3, 811 06 Bratislava, IČO: 00 686 930, právne zastúpenej RASLEGAL, s.r.o., so sídlom Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO: 36 855 561, proti žalovaným: 1/ A. B., nar. X.X.XXXX, bytom B. XX, XXX XX C. D., 2/ E. B., F. G., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX, XXX XX C. D., obidvaja žalovaní právne zastúpení spoločnosťou WITT&KLEIM ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA S.R.O., Dolná 6, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 257 164, o určenie neúčinnosti kúpnej zmluvy, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného 1/ proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 5C/23/2024-105 zo 17.04.2024, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie v napadnutom výroku I.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) hore označeným uznesením (ďalej len „napadnuté uznesenie“) rozhodol takto, cit:

„I. Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie, ktorým z a k a z u j e žalovaným v 1. a 2. rade previesť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vedeným Okresným úradom C. D., katastrálnym odborom, nachádzajúcim sa v okrese C. D., obec C. D., katastrálne územie C. D., zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX ako:

- pozemok parc. reg. „C“ parc. č. XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 640 m²,
- pozemok parc. reg. „C“ parc. č. XXXX/XX, orná pôda o výmere 52 m²,
- pozemok parc. reg. „C“ parc. č. XXXX/XX, orná pôda o výmere 48 m²,
- pozemok parc. reg. „C“ parc. č. XXXX/XX, orná pôda o výmere 59 m²,
- pozemok parc. reg. „C“ parc. č. XXXX/XX, orná pôda o výmere 170 m²,
- pozemok parc. reg. „C“ parc. č. XXXX/XX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 313 m²,
- rodinný dom s dvojgarážou so súp. č. XXXX, postavený na pozemku parc. č. XXXX/XX,

kúpnu zmluvou, darovacou zmluvou, zámennou zmluvou, vložiť tieto nehnuteľnosti ako nepeňažný vklad do základného imania obchodnej spoločnosti alebo družstva, zaťažiť tieto nehnuteľnosti záložným právom, vecným bremenom, zriadiť zabezpečovací prevod vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam, tieto nehnuteľnosti prenajať, vypožičať, odstrániť, zničiť, poškodiť, urobiť neupotrebitelnými, alebo zriadiť na týchto nehnuteľnostiach stavbu, a to až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 5C/23/2024.

II. V prevyšujúcej časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

III. O nároku na náhradu trov konania rozhodne súd v konečnom rozhodnutí vo veci samej.“

2. Prípád právne posúdil podľa § 324 ods. 1, 325 ods. 1 a 2, § 325 ods. 2 písm. c) a d), § 328 ods. 1 a 2, § 329 ods. 1, § 332 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

3. Po skutkovej stránke považoval za osvedčené, že

- dňa 10.02.2022 žalobkyňa ako veriteľ uzavrela so spoločnosťou H. C. (ďalej aj „hlavným, resp. obligáčnym dlžníkom“) zmluvu o kontokorentnom úvere č. MU-8003052440;
- Dohodou o ručení inkorporovanou v zmluve sa zaručila za predmetný úver D. B.;
- žalobkyňa poskytla spoločnosti H. C. aj ďalšie úvery, za ktoré sa v celom rozsahu zaručila ručiteľka, a to splátkový úver na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 21.07.2020, ručiteľka prevzala ručenie dohodou o ručení zo dňa 19.12.2022 a splátkový úver poskytnutý na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 10.10.2022, za ktorý sa taktiež zaručila ručiteľka;
- žalobkyňa poskytla obligáčnemu dlžníkovi v zmysle vyššie uvedených úverových zmlúv úvery spolu vo výške 135.000,- eur;
- z dôvodu, že obligáčny dlžník si povinnosti vyplývajúce pre neho z úverových zmlúv neplnil riadne a včas, žalobkyňa pristúpila k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Obligáčného dlžníka a aj ručiteľku osobitnými výzvami vyzval na vrátenie dlžnej sumy (spolu vo výške 115.297,31 eur), obligáčny dlžník ani ručiteľka napriek tomu svoj dlh nespĺnili, a to ani v dodatočných lehotách, ktoré im žalobca poskytol;
- obligáčny dlžník, spoločnosť H., C. je už aktuálne vymazaná z obchodného registra a to bez právneho nástupcu.

4. Nadväzne na to právne uzavrel, že z ustanovení § 325 ods. 1 a § 325 ods. 2 CSP vyplýva, že účelom neodkladného opatrenia je (okrem dočasnej úpravy pomerov strán) aj dočasné obmedzenie dispozície s majetkom z dôvodu možného ohrozenia exekúcie (por. rozsudok NS SR sp. zn. 2MCdo/5/2005). Z predložených listín považoval za osvedčené, že žalobkyňa sa voči ručiteľke dlžníka H., C. - D. B. domáhala vymoženia pohľadávky v sume 39.668,60 eur z titulu nesplatených úverov poskytnutých dlžníkovi H., C., ktorý bol dňa 17.02.2024 vymazaný z obchodného registra Slovenskej republiky bez právneho nástupcu. Podľa súdu prvej inštancie ohrozenie exekúcie osvedčuje skutočnosť, že D. B. ako ručiteľka a súčasne bývalá konateľka a spoločníčka obligáčného dlžníka spoločne so svojim manželom A. B. previedli nehnuteľný majetok, ktorý vlastnili v bezpodielovom spoluvlastníctve, dňa 07.04.2022 na blízke osoby - syna a nevestu, a to v krátkom čase po uzatvorení zmluvy o kontokorentnom úvere (zmluva uzatvorená dňa 10.02.2022), na základe ktorej žalobkyňa poskytla spoločnosti H., C. úver vo výške 150.000,- eur, pričom označená spoločnosť v krátkej dobe na to ukončila svoju činnosť a bola vymazaná z obchodného registra SR. Opísaný postup D. B., v tom čase jedinej spoločníčky a konateľky spoločnosti H. C., vzbudzuje podľa názoru súdu obavu, že by výkon súdneho rozhodnutia mohol byť ohrozený aj v prípade, ak by súd určil, že kúpna zmluva zo 07.04.2022 je voči žalobkyňi neúčinná. Za podstatné tiež považoval osvedčenie existencie sporu o určenie neúčinnosti kúpnej zmluvy. Nadväzne konštatoval, že eventuálny prevod vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na ďalšie osoby, alebo aj iné faktické alebo právne zaťaženie predmetných nehnuteľností by výrazne zhoršilo právne (ale i faktické) postavenie žalobkyne v spore vo veci samej, resp. podstatne sťažilo vymáhanie pohľadávky žalobkyne. Pritom z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj samotnej žaloby vyplýva ohrozenie práva žalobkyne, nakoľko predmetné nehnuteľnosti už boli D. B. a jej manželom A. B. prevedené. Zvýraznil, že pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy všetky okolnosti súvisiace s vecou, vrátane prebiehajúceho konania o zaplatenie peňažnej sumy, ktorej sa žalobkyňa voči D. B. domáha. Vyslovenie právnej neúčinnosti kúpnej zmluvy zo 07.04.2022 tak môže predstavovať podklad pre výkon rozhodnutia (exekúciu), ktorý by umožňoval veriteľovi - t. j. žalobkyňi, ktorá má voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku, domáhať sa v exekúcii uspokojenia svojej pohľadávky z majetku, ktorý by dlžníkovi v dôsledku jeho odporovateľného úkonu ušiel.

5. Proti výroku I. napadnutého uznesenia podal včas odvolanie žalovaný 1/ z odvolacích dôvodov zodpovedajúcich § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Namietal, že návrh na vydanie neodkladného opatrenia nemá oporu v právnom ani skutkovom stave, ako aj že žalobkyňou uvádzané skutočnosti nie sú pravdivé. Poukázal na to, že v enunciiate napadnutého uznesenia označené nehnuteľnosti kupoval so žalovanou 2/ s poctivým úmyslom a zaplatil za ne kúpnu cenu 315.941,- eur, ktorá podľa neho bola v čase predaja reálnou a objektívnou. Vyhlásil, že so spoločnosťou H., C. nemá nič spoločné, nezodpovedá za jej záväzky, a že napadnuté rozhodnutie vychádza z neodôvodnenej a nepreukázanej obavy o poškodení práv žalobkyne. Ďalej uviedol, že na týchto nehnuteľnostiach začal po ich prevode vykonávať údržbu a nevyhnutné opravy, ktoré by nariadenie neodkladného opatrenia

znemožnilo, predĺžilo a predražilo. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Cob/48/2017 z 09.01.2018 a sp. zn. 22Co/178/2018 zo 16.01.2019 konštatujúc, že nijaké reálne ohrozenie svojho práva žalobkyňa nepreukázala a že za viac ako 2 roky od uzavretia kúpnej zmluvy nevykonala žiaden úkon, ktorý by aj čo i len podozrenie na obavy žalobkyne. Napadnuté uznesenie navrhol zmeniť tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietne.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu z 24.05.2024 označila doručené odvolanie za nedôvodné a napadnuté uznesenie za správne a presvedčivé. Žalovaný 1/ nijako neosvedčil svoje tvrdenia o údajnej primeranosti kúpnej ceny, ktorá zjavne nedosahuje ani výšku hodnoty nehnuteľnosti ocenenej znaleckým posudkom. Skutočnosť, že vo veci samej je vedené konanie o neúčinnosti prevodu majetku považovala za dostatočnú pre osvedčenie potreby dočasnej úpravy pomerov medzi sporovými stranami. K tomu poukázala, napr. na uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Co/21/2024 zo 14.02.2024, či uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/63/2023 z 19.12.2023. Odvoláciu námietku žalovaného 1/, že nariadené neodkladné opatrenie obmedzuje právo žalovaných užívať nehnuteľnosti vychádza podľa žalobkyne z nedostatočného oboznámenia sa obsahom nariadeného neodkladného opatrenia, resp. jeho nepochopenia, keďže žalovaným nebolo napadnutým uznesením zakázané užívanie týchto nehnuteľností. Pokiaľ žalovaný 1/ nechce predať nehnuteľnosti, možno konštatovať, že nariadené neodkladné opatrenie ho nijako neobmedzuje ani nelimituje, čo však nemožno povedať o prípade, pokiaľ by medzi stranami neboli právne pomery takto upravené, v prípade ktorom by naopak prevodom nehnuteľností hrozilo zmarenie dosiahnutia rozhodnutia vo veci samej.

7. Po doručení vyjadrenia žalobkyne k odvolaniu bolo súdu prvej inštancie dňa 29.07.2024 doručené vyjadrenie s označením právneho zástupcu žalovaných, adresované do konania označeného sp. zn. 5Csp/25/2023, podpísané I. J. K., ktorého prílohou bolo substitučné splnomocnenie právneho zástupcu žalovaných I. J. K. „na prípravu, podpis a podanie vyjadrenia k výzve súdu prvej inštancie zo 16.07.2024 v konaní vedenom pod spisovou značkou 5Csp/25/2023“. V označenom podaní bolo za žalovaného 1/ namietané nepreukázanie reálnej hrozby, že by mohol prevodom označených nehnuteľností zmariť dosiahnutie rozhodnutia vo veci samej a to s ohľadom na časové rozpätie medzi ich nadobudnutím (15.06.2022) a dňom podania návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia (02.04.2024), ktoré dostatočne umožňovalo žalovaným previesť tieto nehnuteľnosti na iné osoby, pokiaľ by tak chceli urobiť. Žalovaný 1/ ďalej namietal nepreukázanie koordinovaného konania žalovaných a pani D. B., ktoré by svedčilo o zámere žalobcu ukrátiť. Súčasne zopakoval, že v súdenom prípade nie je naplnený zákonný predpoklad pre vydanie nariadeného neodkladného opatrenia, a to bezprostredne hroziaca ujma, resp. potreba bezodkladnej úpravy pomerov.

8. Žalobkyňa vo vyjadrení z 21.08.2024 nad rámec už uvedeného namietala, že odvolacia replika žalovaného 1/ ako prostriedok jeho procesnej obrany nebola urobená včas ani oprávnenou osobou, nakoľko z obsahu priloženého substitučného plnomocnenstva vyplýva, že osoba, ktorá podanie urobila, nebola splnomocnená v tomto konaní, ale v inom konaní vedenom pred súdom prvej inštancie. Namietala tiež dopĺňanie odvolacích dôvodov novými skutkovými tvrdeniami a podľa nej neprípustné rozširovanie odvolacej argumentácie žalovaného 1/. Podľa názoru žalobkyne, žalovaný 1/ neuviedol nič konkrétne o tom, ako ho má nariadené neodkladné opatrenie v podnikaní obmedzovať, keďže k 21.09.2018 svoju podnikateľskú činnosť ukončil a aktuálne je iba spoločníkom v novozaloženej obchodnej spoločnosti A. C., na ktorú nariadené neodkladné opatrenia nijako nedopadá ani ho neobmedzuje.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (v zmysle ustanovenia § 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 1/ nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov nastal vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne a v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

12. K námietke nesprávnych skutkových zistení z vykonaných dôkazov podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci, z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. K námietke nesprávneho skutkového zistenia z vykonaných dôkazov odvolací súd taktiež uvádza, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov uvedie súd v odôvodnení rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP. Voľné hodnotenie dôkazov súdom prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Odvolací súd dospel k záveru, že vzhľadom na nižšie uvedené nedošlo k naplneniu tejto odvolacej námietky.

13. K námietke nesprávneho právneho posúdenia podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie mal odvolací súd za to, že k naplneniu tohto odvolacieho dôvodu nedošlo. Vo vzťahu k aplikácii práva všeobecnými súdmi má odvolací súd za to, že výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov (v danom prípade súdu prvej inštancie) musí byť v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení právnych noriem, tak ako ich v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol súd prvej inštancie, neobmedzil toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

14. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

15. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

16. Podľa § 325 ods. 2 písm. c) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nenakladala s určitými vecami alebo právami.

17. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

18. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

19. Neodkladné rozhodnutia predstavujú opatrenia, trvanie ktorých môže byť obmedzené, resp. ktoré môžu byť na návrh kedykoľvek zrušené (por. Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 46/2013).

20. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť v dvoch prípadoch a to: (i) ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo (ii) ak je obava z ohrozenia exekúcie, pričom tak môže urobiť pred začatím konania, počas konania a tiež po jeho skončení. Neodkladné opatrenie umožňuje rýchlo a pružne riešiť situáciu, keď je potrebný urýchlený zásah súdu, aby sa zabránilo ďalšiemu zhoršeniu postavenia oprávnenej strany sporu (por. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2M Cdo/3/2010 z 29.07.2010). Pojem „potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu“ je potrebné vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma.

21. Vzhľadom na charakter neodkladných opatrení pri ich nariadení nemusí súd dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci samej. V prípade rozhodovania o neodkladnom opatrení nie je potrebné, aby strana predložila dôkazy, ktoré by s istotou preukázali ohrozenosť jej práva, musí však predložiť také dôkazy, ktoré by jej právo alebo ohrozenie tohto práva alebo výkonu rozhodnutia aspoň osvedčovali a jej tvrdenia spravdepodobňovali. Súčasne platí, že v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné (pozri uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010). Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

22. Obava z toho, že exekúcia bude ohrozená, je samostatným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia. Odôvodnená je najmä v prípadoch, keď nositeľ hmotnoprávnej povinnosti realizuje faktické alebo právne úkony smerujúce k sťaženiu alebo úplnému zmareniu budúcej exekúcie. Rovnako postačuje dôvodná obava, resp. reálna hrozba takýchto úkonov. Navrhovateľa však nemožno v štádiu konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia generálne zaťažiť povinnosťou preukázať bezprostredný úmysel dlžníka, smerujúci k ohrozeniu exekúcie.

23. Vo všeobecnosti platí, že ohrozenie exekúcie môže spočívať nielen v hrozbe alebo realizácii úkonov s kvantitatívnym dopadom na exekvovateľný majetok dlžníka (zmenšenie majetku), ale podľa okolností prípadu aj s kvalitatívnym dopadom na takýto majetok (zmena zloženia, štruktúry, likvidity a pod. a s tým súvisiace výrazné zníženie speňažiteľnosti). Súd preto vždy musí objektívne posúdiť obsah návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a vyhodnotiť splnenie všetkých zákonných predpokladov, s prihliadnutím na reálne okolnosti právneho vzťahu a účinky požadovanej procesnej ochrany v právnej sfére všetkých dotknutých subjektov.

24. Pri posudzovaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súčasne súd vždy skúma pomer dvoch proti sebe stojacich rozdielných práv a záujmov navrhovateľa a odporcu, pričom musí zároveň starostlivo zvažovať, či sú vo veci prítomné zákonom predpokladané skutočnosti, ktoré by odôvodňovali preventívny zásah súdu do vzťahu týchto strán a do ich práv.

25. V súdnej veci sa odvolací súd stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako aj s jeho dôvodmi a v podrobnostiach na neho v celom rozsahu poukazuje. Predpoklady pre vydanie napadnutého rozhodnutia, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené považuje aj odvolací

súd v konaní za dostatočne osvedčené. Na potvrdenie vecnej správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam odvolateľa súčasne uvádza nasledovné.

26. Jedným z predpokladov pre vyhoviecie nároku na nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie nároku, ktorému má byť poskytnutá neodkladná ochrana. Hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania meritórneho nároku môže navrhovateľ dosiahnuť najmä relevantnými skutkovými tvrdeniami, listinnými dôkaznými prostriedkami a kvalifikovanou právnou argumentáciou. Bez osvedčenia dôvodnosti chráneného nároku neprichádza nariadenie neodkladného opatrenia do úvahy.

27. V danom prípade sa žalobkyňa vo veci samej domáha určenia neúčinnosti kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností zo 07.04.2022, ktorou boli ručiteľkou úverov poskytnutých žalobkyňou zmluvou o kontokorentnom úvere č. I. - XXXXXXXXXXXX z 10.02.2022, zmluvou o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 21.07.2020 a zmluvou o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 10.10.2022 D. B., nar. XX.XX.XXXX a jej manželom A. B., nar. XX.XX.XXXX ako predávajúcimi prevedené na žalovaných 1/ a 2/ ako kupujúcich nehnuteľnosti špecifikované vo výroku I. napadnutého rozhodnutia za kúpnu cenu 315.941,- eur. Tento hmotnoprávny nárok právne opiera o § 42a ods. 1 až 3 a § 42b zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), podľa ktorých sa veriteľ môže domáhať určenia právnej neúčinnosti dlžníkových právnych úkonov pokiaľ ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, a to takých, ktoré dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukraťiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, alebo takých, ktorými bol veriteľ dlžníka ukrátený, a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi, alebo ktoré urobil dlžník v uvedenom čase v prospech týchto osôb, s výnimkou prípadu, keď druhá strana dlžníkov úmysel ukraťiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

28. Predmetom odporovateľnosti (určenia právnej neúčinnosti) môžu byť len právne úkony dlžníka (nie inej osoby), ktorými sa zhoršuje možnosť uspokojenia pohľadávky veriteľa a ktorý je urobený s úmyslom ukraťiť veriteľa, pokiaľ bol tento úmysel druhej strane známy. Výnimkou sú právne úkony, ku ktorým došlo medzi dlžníkom a blízkymi osobami, alebo ktoré dlžník urobil v prospech týchto osôb, pri ktorých sa takýto úmysel ukraťiť veriteľa predpokladá. V týchto prípadoch právna úprava prezumuje vyvrátenú právnu domnienku uľahčujúcu právnu pozíciu veriteľa, ktorú však možno vylúčiť preukázaním skutočností svedčiacich o náležitej starostlivosti, po vynaložení ktorej ani druhá strana odporovateľného právneho úkonu tento úmysel nemohla rozpoznať.

29. Súd prvej inštancie na podklade skutočností osvedčených listinnými dôkazmi dôvodne uzavrel, že odporovaný právny úkon má potenciál zhoršiť možnosť uspokojenia pohľadávok veriteľa, keďže ním došlo k strate hmotného majetku značnej hodnoty v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, z ktorých jeden zodpovedá titulom akcesorického záväzku z ručenia za úvery poskytnuté medzičasom zaniknutej spoločnosti H. C.. Žalobkyňa v tejto súvislosti príznačne argumentovala, že jej dlžníčkou z titulu ručenia (D. B.) nebola so žalovanými ako kupujúcimi za uvedený nehnuteľný majetok dohodnutá adekvátna kúpna cena, keď znaleckým posudkom č. XX/XXXX z 20.02.2022 osvedčila znalecké ohodnotenie prevádzaných nehnuteľností v značne vyššej hodnote, než za akú boli tieto na žalovaných prevedené, a súčasne osvedčila, že za tento majetok nebola žalovanými poskytnutá reálna protihodnota. Zo znenia predloženej kúpnej zmluvy totiž vyplýva, že táto kúpna cena mala byť uhradená viacerými zápočtami s tvrdenými (nie však preukázanými) pohľadávkami žalovaných voči pôvodným majiteľom nehnuteľností a to konkrétne úhrady kúpnej ceny zápočtom sumy 107.200,- eur s pohľadávkou a sumy 20.337,- eur, ktorých veriteľom sa mali stať kupujúci zmluvou o postúpení pohľadávky zo 16.10.2020, ďalej zápočtom sumy 1.066,- eur s pohľadávkou, ktorej veriteľom sa mali stať kupujúci na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej 16.10.2022 (kúpna zmluva bola pritom uzavretá 01.03.2022, preto uvedený dátum nemožno považovať za pravdivý - poznámka odvolacieho súdu), ako aj zápočtom sumy 27.338,- eur, ktorá už v čase podpisu kúpnej zmluvy mala byť kupujúcimi uhradená na účet veriteľa predávajúcich - VÚB, a.s., IČO: 31 320 155, Mlynské nivy č. 1, 829 90 Bratislava splácaním záväzku predávajúcich zo zmluvy o úvere zo 07.01.2016 č. 001/012290/15 - 004/000 v období od 16.03.2020 do dňa podpisu kúpnej zmluvy, pričom podľa obsahu k žalobe pripojenej kúpnej zmluvy sa kupujúci zaviazali uhradiť z prostriedkov hypotekárneho úveru poskytnutého žalobkyňou len časť kúpnej ceny v sume 160.000,- eur. Žalovaný 1/ ani v podanom odvolaní a ani v následnom podaní bez preukázania riadneho splnomocnenia zástupcu, ktorý za neho mal konať žiadnym spôsobom tieto žalobkyňou tvrdené a listinne preukázané skutočnosti neoslabil takými svojimi tvrdeniami (podporenými konkrétnymi dôkazmi), ktoré by v štádiu rozhodovania o navrhovanom neodkladnom opatrení naopak osvedčili

nedôvodnosť obavy žalobkyne z ohrozenia budúcej možnej exekúcie jej pohľadávok voči dlžníčke, ktorá odporovaný právny úkon urobila. Z okolností prípadu tiež vyplýva, že žalobou napadnutý odporovaný úkon bol urobený v posledných troch rokoch pred podaním odporovacej žaloby a to medzi blízkymi osobami, tvrdenie, ktoré žalovaný 1/ výslovne nepoprel ani vo svojom odvolaní (aj keď vo všeobecnosti namietal nepravdivosť tvrdení žalobkyne), pričom táto skutočnosť vyplýva tiež z automatickej lustrácie sporových strán v súdnych konaniach, k čomu bolo potrebné za použitia § 185 CSP prihlíadať. Nariadenému neodkladnému opatreniu tiež nebráni ani skutočnosť, že pohľadávka žalobkyne doposiaľ nie je judikovaná, k čomu odvolací súd poukazuje na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/215/2022 z 27.02.2024, ako aj sp. zn. 1VCdo/1/2022 zo 17.05.2022, z ktorých jednoznačne vyplýva, že vymáhateľnou pohľadávkou v zmysle ustanovenia § 42a ods. 1 OZ je pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať v základnom súdnom konaní.

30. Odvolací súd tiež súhlasí s argumentáciou žalobkyne odkazujúcou na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/374/2013 z 18.11.2014, že pod pojem kvalifikované zmenšenie majetku dlžníka, resp. ukrátenie veriteľa je na účely odporovateľnosti právneho úkonu potrebné zaradiť aj takú zmenu v majetku dlžníka, ktorá síce nepredstavuje zníženie hodnoty v peňažnom vyjadrení, ale ktorá umožní dlžníkovi s majetkom nakladať rýchlejšie, jednoduchšie, podľa menej prísnych pravidiel, neprehľadne a pod. než ako by to bolo pri nakladaní s pôvodným majetkom.

31. V zmysle platnej právnej úpravy veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, prioritne proti osobám, ktoré s dlžníkom dojednali odporovateľný právny úkon (ktorými sú v danom prípade žalovaný 1/ a 2/), ako aj proti ich dedičom alebo právnym nástupcom, avšak v prípade prevodu tohto majetku žalovanými 1/ a 2/ na tretie osoby má veriteľ právo odporovať právnemu úkonu len vtedy, ak im boli známe okolnosti odôvodňujúce odporovateľnosť právnemu úkonu proti ich predchodcovi (por. § 42b ods. 3 a 4 OZ). Preto akýkoľvek prevod týchto nehnuteľností alebo ich zaťaženie má potenciál poškodiť veriteľa dlžníka, ktorý odporovateľný právny úkon urobil. Po podaní žaloby žalobkyne o určenie neúčinnosti právneho úkonu (a takmer súbežne s ňou aj žaloby, ktorou si žalobkyňa súdne uplatnila pohľadávku voči ručiteľke z úveru, ktorá bola súčasne zmluvnou stranou odporovaného právneho úkonu špecifikovaného v žalobe) by bez nariadenia neodkladného opatrenia žalovaným 1/ a 2/ nič nebránilo vykonaniu ďalšieho prevodu týchto nehnuteľností na tretie osoby, prípadne ich zaťaženiu alebo inému úkonu, ktorým by mohlo dôjsť k ohrozeniu prípadnej exekúcie pohľadávky žalobkyne. Preto je neopodstatnená námietka žalovaného 1/ poukazujúca na časové rozpätie od uzavretia kúpnej zmluvy do podania tohto návrhu. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že žalobkyňou v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uvedené skutočnosti, ktoré v podstatnej miere osvedčila (t. j. javia sa ako pravdepodobné), zakladajú dôvodnosť obavy, že prípadná exekúcia jej pohľadávky by bez jeho nariadenia mohla byť ohrozená.

32. Za splnenú možno považovať aj podmienku vyplývajúcu z § 324 ods. 3 CSP, keď v zmysle § 343 ods. 1 CSP môže súd zabezpečovacie záložné právo zriadiť len na veciach, právach alebo iných majetkových hodnotách dlžníka, ktorými žalovaní 1/ a 2/ v pomere k žalobkyňi nie sú. Možnosť dosiahnutia účelu neodkladného opatrenia zabezpečovacím opatrením je tak vylúčená charakterom nároku, ktorému je poskytovaná neodkladná ochrana.

33. Z vyššie uvedených dôvodov tak odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t. j. čo do výroku I. ako vecne správne potvrdil (§ 388 ods. 1 a 2 CSP).

34. Vzhľadom na súčasné podanie žaloby o určenie neúčinnosti právneho úkonu rozhodne o trovách tohto odvolacieho konania týkajúceho sa návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie skončí.

35. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).